

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-667/13

**Estado português
przeciwko
Banco Privado Português SA**

i

Massa Insolvente do Banco Privado Português SA

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym
złożony przez Tribunal do Comércio de Lisboa)

Odesłanie prejudycjalne — Pomoc państwa — Gwarancja państwowa zabezpieczająca pożyczkę — Decyzja 2011/346/UE — Pytania dotyczące ważności — Dopuszczalność — Artykuł 107 ust. 1 TFUE — Uzasadnienie — Wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi — Artykuł 107 ust. 3 lit. b) TFUE — Poważne zaburzenia w gospodarce państwa członkowskiego

Streszczenie – wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 5 marca 2015 r.

- 1. Pomoc przyznawana przez państwa — Decyzja Komisji stwierdzająca niezgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym i nakazująca jej zwrot — Decyzja, która nie została zaskarżona, na podstawie art. 263 akapit szósty traktatu, przez powiadomionego w stosownym czasie beneficjenta pomocy — Zakwestionowanie ważności decyzji przed sądem krajowym — Zakwestionowanie, które winno zostać odrzucone z uwagi na obecność ryzyka obejścia ostatecznego charakteru aktu Unii*
(art. 108 ust. 2 TFUE, art. 263 akapit szósty TFUE)
- 2. Pytania prejudycjalne — Ocena ważności — Decyzja, która nie była przedmiotem wniosku o zawieszenie wykonania na podstawie art. 278 TFUE — Brak wpływu na dopuszczalność*
(art. 267 TFUE, art. 278 TFUE)
- 3. Pytania prejudycjalne — Dopuszczalność — Granice — Pytania pozbawione w sposób oczywisty znaczenia dla sprawy i pytania hipotetyczne zadane w kontekście wykluczającym użyteczną odpowiedź*
(art. 267 TFUE)
- 4. Pomoc przyznawana przez państwa — Decyzja Komisji stwierdzająca niezgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym — Obowiązek uzasadnienia — Zakres — Brak naruszenia*
[art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE]

5. *Pomoc przyznawana przez państwa — Wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi — Naruszenie konkurencji — Kryteria oceny*

(art. 107 ust. 1 TFUE)

6. *Pomoc przyznawana przez państwa — Decyzja Komisji stwierdzająca, w sposób tymczasowy, niezgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym — Stwierdzenie niezgodności z prawem pomocy dokonane w terminie późniejszym od daty stwierdzenia jej niezgodności z rynkiem wewnętrznym — Dopuszczalność — Przesłanki*

(art. 108 ust. 3 TFUE)

7. *Pomoc przyznawana przez państwa — Zakaz — Odstępstwa — Pomoc, która może być uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym — Uprawnienia dyskrecjonalne Komisji — Złożona ocena ekonomiczna — Kontrola sądowa — Granice*

[art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE]

8. *Pomoc przyznawana przez państwa — Zakaz — Odstępstwa — Pomoc, która może być uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym — Pomoc mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego — Przyznanie gwarancji państwa — Przesłanki*

[art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE; komunikat Komisji 2008/C 270/02]

1. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 28–30)

2. Dopuszczalność pytania prejudycjalnego dotyczącego ważności aktu Unii nie może być uwarunkowana okolicznością, że ów akt był przedmiotem wniosku o zawieszenie wykonania na podstawie art. 278 TFUE. Ewentualna niedopuszczalność takiego pytania nie jest bowiem uzależniona od charakteru wykonawczego aktu Unii, którego ważność jest kwestionowana, ale jest oparta na zagrożeniu obejścia jego ostatecznego charakteru.

(por. pkt 31)

3. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 34–36, 41, 42)

4. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 44–48, 62–64)

5. W dziedzinie pomocy państwa, gdy gwarancja przyznała korzyść bankowi, który mógł uzyskać pożyczkę na warunkach korzystniejszych niż warunki uzyskiwane zwykle na rynku przez przedsiębiorstwa w podobnej sytuacji, o ile w ogóle takie pożyczki byłyby możliwe do uzyskania, owa korzyść może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ze względu na działalność owego banku oraz jego pozycję na rynku krajowym i międzynarodowym. W istocie bez wkładu kapitałowego, który mógł zostać dokonany dzięki udzieleniu gwarancji, klienci owego banku prawdopodobnie zaczęliby przechodzić do konkurujących z nim banków z chwilą, gdy po stronie wspomnianego banku pojawiły się oznaki trudności finansowych.

W tym względy ryzyko wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi, znika dopiero w chwili cofnięcia licencji bankowej bankowi będącemu beneficjentem gwarancji. W istocie aż do momentu cofnięcia licencji bankowej wspomniany bank może ponownie prowadzić swą zwykłą działalność handlową.

(por. pkt 46, 49, 51, 52, 54)

6. Środek pomocy państwa wprowadzony w życie z naruszeniem zobowiązań wynikających z art. 108 ust. 3 TFUE jest niezgodny z prawem. Ponadto decyzja Komisji dotycząca zgodności pomocy nie ma wpływu na nielegalność tej pomocy wynikającą z naruszenia zakazu ustanowionego w art. 108 ust. 3 zdanie pierwsze TFUE.

W tym stanie rzeczy okoliczność, że w decyzji wskazano różne daty, od których pomoc państwa należy uznawać z jednej strony za nielegalną, a z drugiej strony za niezgodną z rynkiem wewnętrznym, nie świadczy o istnieniu sprzeczności między odnoszonymi się do tej kwestii motywami tego aktu. W konsekwencji możliwe jest stwierdzenie niezgodności z prawem pomocy dokonane w terminie późniejszym od daty stwierdzenia jej niezgodności z rynkiem wewnętrznym. Jest tak w szczególności gdy stwierdzenie zgodności pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym ma charakter tymczasowy i w ostateczności stwierdza się niezgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym, ze względu na niedotrzymanie warunków jakim zostało poddane jej zatwierdzenie.

(por. pkt 56, 57, 59–61, 63)

7. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 66, 67)

8. W dziedzinie pomocy państwa, w odniesieniu do oceny, w świetle art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, gwarancji państwa przyznawanych instytucjom finansowym w kontekście światowego kryzysu finansowego, Komisja ograniczyła zakres swych uprawnień dyskrejonalnych poprzez wydanie komunikatu w sprawie zastosowania zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście globalnego kryzysu finansowego. Wynika zeń, że udzielenie gwarancji państwa należy uznać za środek nadzwyczajny, a więc mający z konieczności charakter tymczasowy. Gwarancji takiej powinny również towarzyszyć środki w zakresie restrukturyzacji lub likwidacji beneficjenta.

W związku z powyższym ograniczenie w czasie pomocy przyznanej w postaci gwarancji państwa i wynikający stąd obowiązek powiadomienia o wszelkich jej przedłużeniach, a także ciążący na beneficjencie tej gwarancji obowiązek przedstawienia planu restrukturyzacji, stanowią nie zwykłe formalności, ale warunki konieczne do tego, aby pomoc ta mogła zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym oraz są instrumentami służącymi do zapewnienia, aby nadzwyczajna pomoc przyznana przedsiębiorstwu znajdującemu się w trudnej sytuacji nie wykraczała poza to, co konieczne do osiągnięcia leżącego we wspólnym interesie celu, jakim jest w tym wypadku zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce krajowej.

(por. pkt 69, 70, 74)